

Asukasliitto ry

pvm 14.10.2015

kirjaamo@stm.fi
sanna.pekkari@stm.fi

LAUSUNTOPYYNTÖ STM045:00/2015, HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI YLEISESTÄ ASUMISTUESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Asukasliitto ry kiittää tilaisuudesta saada antaa lausunto otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä eduskunnalle.

YLEISTÄ

Kokonaisuutena eläkesaajan asumistuen siirtäminen yleisen asumistuen yhteyteen ja toimeenpanon vaikutuspiiriin on myönteinen asia. Esitys on rakenteeltaan toimeenpanolähtöinen ja käytännön siirtyminen tapahtuu realistisesti Kelan etuusryhmän sisällä.

Paljon julkisuutta ja väittelyä aiheuttanut siirron aiheuttama tukitason putoaminen on valitettavaa ja sen rajoittaminen 60 euroon kuukaudessa varsin tarpeellinen tasopudotuksen rajaus. Toisaalta etuuslajien yhdistäminen poistaa, vaikkakin vähäisen tuensaajien spekulatiion, kummastako etuuslajista hakisi tukensa.

Asukasliitto ry puolustaa johdonmukaisesti pientuloisten kansalaistemme etujen vähintäänkin säilyttämistä.

Tämä esitys on kuitenkin nähtävä osana kokonaisuutta jossa 1.1.2017 voimaan tuleva asumisen toimentulolisän toimeenpanon alkaminen tulee vaatimaan Kelalta yli puolentuhannen uuden toimihenkilön rekrytoinnin kunnilta siirtyvän tehtävän hoitamiseen.

Kun tehdään yksikin poliittinen päätös jonka voimaantulo on liian nopea, pelataan todella riskipeliä. Nyt lausunnolla oleva esitys on toimeenpanotasolla toteutunut kun vuoden 2016 viimeisen eläkesaajan asumistuen tarkistus on ollut käsillä.

Vuoden 2017 alusta käynnistetään (siis ilman taukoa edellisestä muutoksesta) uusi muutosprosessi, jossa siirretään kuntien sote-organisaatioista harkinnanvaraista tuen maksatusta sellaisessa laajuudessa, että Kelan on rekrytoitava noin 650 henkilötyövuoden verran uusia työntekijöitä.

Asukasliitto ry:n lausunto on katsottava yllä kuvatun kontekstin puitteissa annetuksi.

ETUUSLAJIEN YHDISTÄMISEN YKSITYISKOHTIA

Ehdotus, että vuonna 2016 sovellettaisiin samoja enimmäisasumismenoja kuin vuonna 2015. Nykyisessä tilanteessa on toki säästettävä. Pääkaupunkiseudun osalta tämä tulee kuitenkin johtamaan siihen, että kunnat yrittävät irtisanoutua toimeentulotuen myöntämisestä koska 2016 on siirtymävuosi ja 2017 siirretään lisätuen maksatus valtiolle. Tuhansien talouksien toimeentulovarojen vielä suurempi vaje aiheuttaa jo yhdessä vuodessa mittavia välillisiä kustannuksia, erityisesti terveydenhoidon sektorilla. Rahanpuutteesta johtuva laiminlyöty lääkitys on pitkävaikutteinen, jopa elinikäinen lisäkustannus yhteiskunnalle.

Vuoden 2015 asumistuen laskentauudistus on pääsääntöisesti onnistunut kokonaisuus. Tarkistamisen premissit ovat aikaisempaa realistisempia, laskenta yksinkertaisempaa ja näin paremmin tuen saajan ymmärrettävissä.

Uudistuksen alueellinen ongelmakohta on edelleen tallella. Metropolialueella on kuntia joissa varsinkin ei-kunnallisten vuokra-asuntojen vuokrat ovat niin korkeita, että tuet eivät riitä. Tämän perustoimeentulovajeen poistaminen ensi vuoden osalta on kannattava toimenpide. Ymmärrämme toki kuinka vaikeaa hallituksen on jäädyttää asetuksella vuodeksi lisätuen piirissä olevien kuntien vuokrat. Jos vuokrannostoa ei estetä, diskonttaavat markkinat korotetun tuen ja kukaan muu kuin vuokranantajat eivät asiasta saa mitään hyötyä.

Silmiinpistävää on se, että kun yleisen asumistuen laskentaa ja myöntämisperusteita uudistettiin, pyrittiin mahdollisimman pieneen määrään muuttujia. Eläkeläisen asumistuen yhdistäminen tapahtuu niin, että merkittävä määrä reunaehtoja ja muuttujia säilyy. Voimaantulon kannalta ei liene enää mahdollisuutta tarkastella saati toteuttaa muuttujien karsimista. Vähentämisen tarve olisi kuitenkin hyvä tulla kirjatuksi jossakin muodossa tulevia tarkistuksia silmällä pitäen.

YHTEENVETO

Osatoimenpiteenä suuremmassa kokonaisuudessa, on esitys hyväksyttävissä.

Asukasliitto ry

Hans Duncker
yhdistyksen puheenjohtaja
puh. 050-308 2321